

חיות מחול

לשמוע | לראות | לחשוב

פודקאסט על מחול עכשווי בישראל

איריס לנה וילי נתיב

<https://www.hayotmahol.com/home>

להרגיש ישראלים בקולברג

עם

אנה פיטוסי, נועם סגל ושי פארן

תמליל פרק 50

מתוך סידרת הפרקים

חיבורים וגופים חיים: מחול מגיב ל-7.10 ולמלחמה

בהשתתפות

אנה פיטוסי אמנית בתחום המחול, הפרפורמנס והכוריאוגרפיה. בוגרת תואר ראשון במחול, הקשר וכוריאוגרפיה (H.Z.T), אוניברסיטת האמנויות של ברלין (UdK). עבדה כרקדנית וכוריאוגרפית עצמאית בברלין ושיתפה פעולה עם מרים ואן אימסקוט, קולין סלף ו-Suddenly Collective. הצטרפה ללהקת קולברג בשנת 2021.

נועם סגל רקדן ומבצע. בוגר התוכנית להכשרת רקדנים "המסלול" בתל אביב בניהולם של נעמי פרלוב ואופיר דגן. רקד בבלט הלאומי של מרסיי, בניהול לה-הורד (La) Horde ובעבודות של אונה דוהרטי, טניה קרבאליו, אלכסנדר רוקולי ואחרים. בישראל רקד בתיאטרון מחול ענבל בעבודותיהם של מור שני, עמנואל גת, שחר בנימיני ועידן שרעבי, ובלהקת המחול 'פרסקו'. כרקדן עצמאי עבד עם לוטם רגב ועם להקת המחול של ליאור תבורי. הצטרף ללהקת קולברג בשנת 2022.

שי פארן רקדנית, מורה וכוריאוגרפית. רקדה בלהקת המחול הקיבוצית II, באנסמבל סיגמא ובקבוצת המחול של דפי אלטבב. למדה בתוכנית פוסט-תואר במכון הניסיוני למחול בזלצבורג (SEAD) ועבדה עם כוריאוגרפים שונים ביניהם ג'ול פלירל, מטיי קייזר, מאיה מ. קרול, זואי נייטס, יובל פיק, שומפיי נמותו, מאורה מוראלס, אלסנדרו שיארוני, דיוויד הרננדז ואחרים. הצטרפה ללהקת קולברג בשנת 2024.

הקלטה נערכה בנובמבר 2024 בזום

נוסח ציטוט:

שם הדובר/ת. (2024). להרגיש ישראלים בקולברג. [פודקאסט 'חיות מחול'](#). [תמליל פרק 50]. בתוך: חיות מחול ילי נתיב ואיריס לנה.

אתם מאזינים ל'חיות מחול' - פודקאסט על המחול העכשווי בישראל. 'חיות מחול' עם איריס לנה וילי נתיב. והפעם: להרגיש ישראלים בקולברג Cullberg, עם אנה פיטוסי, נועם סגל ושי פארן. מתוך סדרת הפרקים: "חיבורים וגופים חיים".

ילי: היי איריס

איריס: היי ילי

ילי: במסגרת שיחות שאנחנו עושות על מחול בעקבות השביעי באוקטובר והמלחמה, אנחנו מדברות היום עם אנה פיטוסי, שי פארן ונועם סגל - שלושתם רקדנים [בלהקת קולברג](#) שטוקהולם, בשבדיה, ואנחנו נרצה לפתוח קצת עם הסיפורים שלכם מהשביעי באוקטובר, מהיום עצמו. אז אולי נתחיל משי?

שי: אני הצטרפתי לקולברג בינואר השנה, אז בשביעי באוקטובר עוד גרתי בברלין. הייתי בעיצומו של תהליך יצירה, של עבודה שלי. בעצם ממש בשבועות האחרונים של התהליך, הפרמיירה הייתה ב-28 באוקטובר, ובגלל שזה היה ככה בשבועות האחרונים יצא שעבדנו גם ביום שבת. אז אני הגעתי לסטודיו, עוד לא ממש הבנו מה קורה, אני אפילו לא זוכרת אם שמעתי על זה ממישהו שקרוב אליי, או שהרקדניות שעבדתי איתם, אולי הם אמרו משהו, אני לא זוכרת בדיוק איך זה הגיע, אבל באותו יום זה כזה עוד לא לגמרי היה ברור מה קורה, אבל זה כבר באותו יום יצר איזושהי דינמיקה קצת מתוחה בסטודיו. והאמת שעד אותו רגע לא היה לנו שום אינטראקציה סביב פוליטיקה או משהו שקשור לנושא הזה, ואותו יום כמובן חשף כל מיני דברים. ולא ממש דיברנו על זה, כי גם אני הייתי לגמרי בשוק, ולא הייתי באיזשהו מצב להיכנס לדבר על זה, אבל היה מין איזה משהו כזה, שממש מיד בלי אפילו להבין את האירוע מיד כזה מצודד בצד השני, אם אפשר להגיד. וזה ככה מה שאני ממש זוכרת מהיום ההוא. ובשבועות שאחרי זה שהובילו לפרמיירה, שזה גם היה שאלה בפני עצמה אם להעלות את הפרמיירה או לא, כי השבועות האלה היו מאוד קשים. וחלק מהקושי היה באמת שלא הייתה הרבה תמיכה והכלה בתוך הסיטואציה הזו, שנוצרה בינינו. ואני, זה היה פרויקט שחיכיתי לו המון המון זמן, ולא רציתי לדחות את זה, ואמרתי, טוב אני פשוט הולכת על זה, וכאילו מסיימת עם זה כזה, אבל זה באמת יצר הרבה מורכבות לשבועות שהובילו לפרמיירה אחרי זה, ולא הרבה אמפתיה, ואיך אומרים, caring מצד הרקדניות.

איריס: אנה?

אנה: אני הייתי בספרד עם אחות שלי באיזה טיול, בצפון ספרד, וסיימנו בעצם בשישי באוקטובר, סיימנו בברצלונה, ובבוקר של השביעי שתינו, זה היה יום האחרון, ושתינו טסנו, אחותי לתל אביב ואני לשטוקהולם חזרה, כדי להתחיל לעבוד למחרת. ולאט לאט התחילו להגיע חדשות, והיה, כן - להיות לא שם, ולהיות בשבילה בדרך לשם, ובשבילי בדרך רחוק יותר משם.

כשחדשות רק הגיעו אז גם הייתי בעצמי באיזה מין כזה: ברור, זה הייתה פצצה מתקתקת, בעניין של זמן עד שמשהו כזה יקרה. ואז התחילו החדשות על המסיבה, ואז נפלה, זה היה ממש הרגע שבאילו להבין שזה לא אירוע שאולי דמיינו שיהיה, אירוע של חטופים מול צה"ל מול הצבא, כאילו זה היה בסקיילים האלה, וזה ממש כזה מה שאותי מאוד ריסק ברגע הזה, ויצר את התהום הזאת של לנסות להתחיל להבין מה זה האימה הזאת ש... ואז גם כן, האימה של לשלוח את אחותי חזרה לשם אל תוך התופת. וזה עוד קרה, וזה בכלל היה לא ברור אם הטיסה תצא, זה היה ממש בלגן, וגם כאילו להיפרד בשדה בתוך הדבר הזה. לא יודעת, אני זכור לי את הסמליות של לקחת מטוס

עוד יותר רחוק. וזה כן זה פתח את השנה הזאת שגם עברה עכשיו עלינו כאילו פה, במרחק הזה, ולחוות את הדבר הזה מסקנדינביה, כאילו, כל כך רחוק מהדבר עצמו. ולמחרת התחלנו תהליך יצירה חדש בלהקה, בשמיני באוקטובר. אז היה ממש סוף של משהו והתחלה של משהו, והתמודדות מיידית עם לחזור לעבודה ולהבין מה זה אומר.

ילי: התייחסו לזה בלהקה למחרת היום?

אנה: כן. האמת שזה נורא מצחיק לשבת פה ליד נועם, כי ישבנו באותו בוקר, בשמיני באוקטובר, אחד ליד שנייה, במעגל של מלא אנשים. כאילו היו עשרה או יותר אורחים שהצטרפו לפרויקט שהתחיל בדיוק. וזה היה מין מעגל פתיחה כזה שכמובן שהתייחסו ברמה האישית, אבל עד אותו רגע שהיה את הפתיחה הרשמית, אז הייתה שאלה כזאת של מה עשיתם בסוף שבוע

נועם: תספר דבר אחד טוב שעבר עליך בסוף שבוע

אנה: משהו כזה, כן. צבע תחתונים ודבר טוב שקרה. ואז הפערים פשוט התחילו להתבהר ולהיות הרבה יותר מורגשים, כמה זה רחוק. נועם איכשהו הצליח להגיד משהו שהוא עשה בסוף שבוע, ואני פשוט פרצתי בבכי ויצאתי מהחדר, כי זה היה בלתי נתפס לנסות להעמיד... לנסות להיות שם. ואז נראה לי שזה פתח גם את הנושא בתוך הסיטואציה הזאת של העבודה החדשה, כל השאלה הזאת וכל מה שקורה בעולם, וההתערבות הפוליטית של אינדיבידואלים בתוך הקבוצה הזאת.

ילי: נועם, מה אמרת? מה הייתה התשובה שנתנת? מה עשית דבר טוב בסוף שבוע?

נועם: כן זה אני זוכר שהיו לפניי משהו כמו 15 רקדנים. ואני לוחש לאנה: מה אפשר להגיד? כאילו מה אפשר להיות? אני זוכר שאמרתי משהו מאוד כללי על "בסוף השבוע התעסקתי בלדבר עם החברים שלי והמשפחה שלי ולבדוק שכולם בסדר". בצורה פשוטה ביותר לתאר את כמות הדאגה שעברה עליי בסוף השבוע הזה. אז זה מה שהצלחתי להוציא בגמגום גדול. ובאמת אנה הייתה אחרי, ואני זוכר באמת שזה הוביל אותך ליציאה מהחדר. ובאותו הרגע הכוריאוגרף שעבדנו איתו על אותו הפרויקט, והמנהלת האמנותית של קולברג הבינו שיש פה פער גדול שאנחנו חייבים להכניס אותו כרגע לשיח הקולקטיבי. בואי נגיד שבאותה פגישה בשמיני באוקטובר זה עדיין לא היה איזשהו נושא מאד גדול, אבל ככל שהיצירה התקדמה, והנושא של היצירה פתח עבורי ערוץ מאד חשוב ביחס לכל השנה האחרונה. כמו שאנה אמרה, כמובן מה שקורה בעולם, המון שיח על דואליות ודו-קיום, והמון המון מחקר אישי של כל רקדן על המורשת שלו, על השורשים שלו, על הגוף הפוליטי שמאפיין אותו. ולצד המלחמה, ולצד שאלת הזהות המחודשת הזאת שהגיעה בתוך אירופה כרקדן מישראל, זה כן, זה פתח עולם מאוד מאוד גדול בתוך העבודה הזאת.

איריס: כשאתה מדבר על זהות, אתה מדבר על האופן שבו אתה חווה את הזהות שלך, או על האופן שבו הזהות מוטמעת עליך?

נועם: לחלוטין גם וגם. ספציפית ביצירה הזאת אני חושב שלא יכולתי שלא להתרחק מהצורה שבה מסתכלים עליי

ילי: איזה יצירה זאת, אתה יכול לתת קונטקסט?

נועם: בעצם בשמיני לאוקטובר התחלנו ליצור את היצירה, היא נקראת *While in Battle I'm Free, Never Free to Rest*, זו יצירה של הכוריאוגרף הומן שריפי (Hooman Sharifi)

איריס: נורווגי נכון?

נועם: נורווגי ממוצא איראני. זו יצירה שבה שיתוף פעולה בין עשרה רקדני קולברג לעשרה רקדנים, רקדני רחוב – רקדני street dancers, והקיום שלהם ביחד. כן, אז התבקשנו מאוד מהר לרקוד לצד מוזיקה מדהימה מאיראן. לרקוד את עצמנו, לרקוד את השורשים שלנו. במשימות מאוד פשוטות לרקוד על המוזיקה, לא היה שם יותר מדי. אבל היה התעקשות על הבנה של מי אתה, ואיזה צבע אתה מביא לחלל מול הרקדנים שהם מגיעים מה'סטריט' – הם כמובן סוחבים איתם אחריות של אני מגיע מה'ווגינג', אני מגיע מה'האוס', אני מגיע...

אנה: ייצוגי.

ילי: ומה אתה הבאת?

נועם: מאוד מהר קיבלתי פידבק על הדרך שבה אני רוקד, ולא הופתעתי לגלות שזה נתפס מאוד ישראלי. מה זה מחול ישראלי באירופה? אני מרגיש שאני חווה את ההסתכלות הזו עליו מאז שהייתי במסלול להכשרת רקדנים והיה לי axchanging מבחון. אז מאוד מהר קיבלתי את הטייטל הזה, ומאוד מהר גם הרגשתי שאני צריך למלא אותו. בדרך כלל יש משהו שאני קצת סולד ממנו, או פחות סקרן לגביו, אבל דווקא ביצירה הזו מאוד נהניתי דווקא ללכת לסטיגמה של הרקדן הישראלי.

ילי: מה זו הסטיגמה הזו, איך זה נראה? על מה מדברים כשמדברים על הרקדן הישראלי?

נועם: יש את הפיזיות הגדולה, ואת הגוף המזיע הסיזיפי והפיזי שמחפש עוד, בפוזיציות גדולות ולקפוץ גבוה.

ילי: אבל זה מה שאתה הבאת או זה מה שהם רצו שאתה תביא?

נועם: אני חושב שתוך כדי יצירה ועם הפידבק של הכוריאוגרף והרקדנים, אלו הדברים שהווליום בהם התעצם. ואני זוכר את עצמי מתעסק המון ביוצרים שעבדתי איתם בארץ, ובטכניקות שעבדתי איתם בארץ. אז כמובן שאוהד וגאגא הגיעו לפני השטח מאוד מהר ויש משהו בשפה הזו גם מאוד

בחוץ, מאוד גרובי, מאוד מסקרן אנשים אחרים, אז זה היה לי מאוד נוח לקפוץ לשם ולדברים, כן, אולי יותר מעולמות בת-שבע. למרות שאני מעולם לא רקדתי בבת-שבע, ואני מאמין שרקדן מבת-

שבע לא יתפוס את זה ככה, אבל אתם יודעים, אתן יודעות יש

איריס: זה טבעה של סטיגמה

נועם: כן. אני מסביב לזה כל כך הרבה שנים, שאני שמח שזה גם משפיע עלי. וגם אני אגיד שרקדתי פולקלור רוב הילדות שלי, אז המון מהפולקלור הישראלי נכנס.

איריס: תנועת ריקודי עם, כאלה ריקודי עם ישראלים?

נועם: כן רקדתי ב"איילות הנגב" בבאר שבע רוב הנעורים שלי. ובעצם היו שם הרבה שאלות גם על פולקלור, פידבק מהכוריאוגרף גם שמתעסק המון בפולקלור, ואני שאלתי את עצמי מהו פולקלור ישראלי? זאת שאלה מעניינת לאחרונה. הקיבוץ גלויות האלה של כל הפולקלורים.

ילי: אני רוצה לשאול את אנה איך עבר עליה כל הסיפור הזה. את גם חשה ככה, ששמים עלייך את התווית הישראלית?

אנה: האמת שלא. עזבתי את ישראל אחרי השירות הצבאי שלי ולא יצא לי כל כך להיות במסלול הריקודי בישראל, ההכשרה שלי המקצועית הייתה בברלין, אבל כן אני באה מהקיבוץ ומריקודי עם. לא קיבלתי את הכותרת הזאת. ואני גם לא מזדהה לפעמים זה, בעיקר כשיש איזו 'שנייה' גדולה, אז ישר שמים זה כאילו כותרת ישראלית.

נועם: 'רביעית'

אנה: כן 'רביעית' פלייה כזה עמוק

איריס: רק אגיד למאזינים שלנו, שה'שנייה' העמוקה הזאת מזוהה מאוד עם השפה של אוהד. אנה: זה גם קרה ביצירות אחרות בלהקה בעבר, שה'רביעית' הזאת מזהים אותה וקוראים לה בשם.

איריס: איך קוראים לה?

אנה: בת-שבע?

נועם: בת-שבע!

איריס: איך את מבינה את המתח הזה בין הזהות שלך כישראלית, מה מבפנים ומה מולבש עלייך? שי: לפני השביעי באוקטובר לא הזדהיתי כל כך עם הישראליות שבי, ובשנה האחרונה אני באמת מרגישה הרבה יותר ישראלית משאי פעם הרגשתי, וגם הרבה יותר יהודייה משאי פעם הרגשתי. דווקא החיבור של היהדות איפשהו היה יותר נוכח, עם כל השנים האלה בגרמניה, תמיד היה לי שם

איזו צרימה עם הדבר הזה, אבל הזהות הישראלית הרבה יותר צפה לפני שטח מבחינתי בשנה האחרונה. ואני חושבת שברמת האופי שלי זה תמיד היה שם, ויש משהו בישירות שלי no bullshit וכזה, משהו שהוא לפעמים קצת קשה לאנשים, במיוחד פה בסקנדינביה, זה לא הכי... אז ברמת האישיות אני חושבת שזה תמיד היה שם, אבל אף פעם לא הרגשתי מהאנשים האלה שכזה "רק מתחברים עם ישראלים" וכזה "רק בקליקות של ישראלים". אני מרגישה נגיד שאני לא יודעת כמעט כלום על הסצנת המחול היום בארץ, אני נורא לא מעורבת בזה. זה מאוד כזה עלה בי שוב התחושת שייכות לישראל, למרות שאני גם יש בי הרבה תחושות מאוד של חוסר שייכות שם, אבל משהו יותר התחדד. וברמת הכאילו מה מלבישים עליי? גם אני עזבתי את ישראל לפני, לא יודעת, אולי 16 שנים או 15 שנים, אז אני חושבת שעברתי איזשהו תהליך של התקלפות מהזהות הזאת של הרקדנית הישראלית, שגם תמיד רצתה להיות בבת-שבע וזה, האסתטיקה המאוד ספציפית הזאת, שכולנו איכשהו נדבקים בה, או עוברים דרכה איכשהו. ובאמת היה לי שנים של התקלפות מהדבר הזה. אז אני לא כל כך מרגישה שמלבישים עליי ברמת הרקדנית את ה'רקדנית הישראלית' ברמת האסתטיקה. אבל אולי באמת משהו יותר בצורת העבודה, ובצורת התקשורת, וב... כן, זה מין straightforwardness כזה, שזה כאילו it's a blessing and a curse ובכל סיטואציה יש לזה השלכות אחרות, אבל אני חושבת שזה משהו שקצת אני יכולה להרגיש לפעמים, שדרך העין הזאת רואים את הישראליות שבי, ולא דווקא דרך הרקדניות.

ילי: איך המוסד להקת קולברג מתייחס אליכם בעניין הזה בהקשר הזה, לא רק אם caring או לא, אבל מה של המלחמה. כן, בהקשר של המלחמה כמובן של מה שקרה מאז - איזה דברים יצאו מבצבים סמויים וגלויים? כי שוודיה היא מקום מאוד טעון היום, פרו-פלסטיני מובהק, גם אם זאת דמוקרטיה ששומרת, אין אנטישמיות רשמית, אבל מה קורה מתחת?

שי: אני יכולה רק להגיד שעוד לפני שהצטרפתי ללהקה כבר הייתה, הרגשתי מאוד תחושת אכפתיות ודאגה מהמוסד, מהמנהלת האומנותית. וממש, עוד כמה חודשים לפני שהצטרפתי היא כבר הייתה איתי בתקשורת סביב הדבר הזה, ולדאוג ולשאול. אז מאוד מאוד אכפתית, מאוד מודעת. גם כשהיה במהלך השנה את התקיפה מאיראן מתישהו ומיד שלחה לשלושתנו אסאמס ולבדוק שהכול בסדר. גם לינדה אדמי שהיא המנהלת האנסמבל שלנו, שהיא גם מאוד on top of it ומאוד דואגת. אז זה ממש ככה מההנהלה.

איריס: ומהרקדנים?

שי: מהרקדנים, אני מרגישה שיש תמיכה, יש אכפתיות, אנחנו כולנו חברים באיזשהו אופן, כאילו האנשים מאוד מקסימים. ובאותו זמן אני אגיד שאני לא עוקבת אחרי אף אחד באינסטגרם, ואני בעצם עשיתי unfollow לכולם, כי זה לא הייתי יכולה להתמודד עם החשיפה לתוכן שאנשים שיתפו, ולא רציתי גם שזה ישפיע על הקשרים בסטודיו, ושזה ייצר איזשהו מרחק, שאני כאילו רואה מה אנשים משתפים, במה לוקחים חלק, ואז אני כאילו צריכה להרגיש קרבה ואחווה ואינטימיות איתם בסטודיו, וזה. אז מהבחינה הזאת תפסתי מרחק.

ילי: גם את אנה?

אנה: כן, זה היה משהו מאוד מידי ואינסטינקטיבי. כי אני חושבת שהמרחב הבין אישי בעבודה כאילו... סביב ההנהלה הרגשתי תמיכה מאוד גדולה, או כאילו הם ממש כזה התאפסו על עצמם מהר, והיו בתקשורת טובה איתנו, ורצו להבין. ומהבחינה הזאת המוסד לקח את זה יפה, שאני יודעת שזה לא כזה מובן מאליו.

שי: כן יש פה מוסדות אחרים שלא עשו את הצעד הזה

אנה: אני חושבת שהרבה מוסדות, מוסדות תרבותיים, הרבה פעמים יוצאים בהצהרה, יוצאים בהצהרות פוליטיות סביב מלחמות. ופה גם היה את הרעיון לעשות את זה, אבל אז הם ממש כזה תפסו את עצמם אל מול זה שהם נגיד לא בחרו לא להגיב על המלחמה באוקראינה לצורך העניין. אז כזה המוסד חשב לפעול, ואז גם רצה לשים את עצמו באיזה פרופורציה. אז הייתה פה מין חוויה של כזה התבוננות עצמית, ואיזשהו ריסון, או משהו כזה של כזה "רגע לא הגבנו לזה אז למה שנגיב לזה"

נועם: שהתייעצו איתנו גם

אנה: התייעצו איתנו גם בנוגע לזה.

איריס: הם יודעים שהמשפחה שלך מפונה?

אנה: אני חושבת שסיפרתי להם את זה, כן. חלק מהקולגות שלי יודעים את זה או זוכרים את זה, ושואלים, וחלק גם לא יודעים. זה לא היה מין שיתוף קולקטיבי, אבל אני חושבת שההנהלה, בטח סיפרתי להם, אני לא יודעת אם הם זוכרים את זה.

אנה: רציתי להגיד משהו...

נועם: על החברים

אנה: אה כן סתם סביבה המרחב האינסטגרמי הרשתות החברתיות, התכנים שעלו, פשוט. המרחב הבין אישי היה Manageable וברור שהיו דברים טיפה יותר מורכבים, אבל המרחב הרישתי היה

פשוט ממש ממש אינטנסיבי וקשה לניווט. אז היה, כן, גם אצלי מן פעולה פשוטה של להשתיק את זה. לא לעשות בהכרח unfollow ציבורי, אבל פשוט מן כזה, לא, לא לבדוק שם, לבחור לא לדעת את זה בצורה הזאת. כן יודעת גם אנשים מרגישים, הרבה יותר קל להם לשתף תכנים גם אם הם לא יודעים כל כך מה זה התוכן הזה.

איריס: את מדברת על תכנים פרו-פלסטינים, תכנים של שנאה
אנה: תכנים שהם פשוט מעודדים את הפילוג ואת ה... ותכנים שהרבה פעמים מגיעים ממקורות לא ברורים, או כזה חדשות שקשה להבין מאיפה... דברים שגם מן הסתם אנחנו שומעים חדשות כאן, חדשות שלא מגיעות למעגלים בישראל לצורך העניין. דברים חד צדדיים. אבל בשבילי כן, זה היה יותר התכנים, באופן כללי, התכנים המפלגים היו, קרעו לי את הלב. אז העדפתי פשוט לא להשתתף, לא לראות את זה, לא הבנתי למה.

איריס: נועם?

נועם: אני לא יכולתי שלא לראות את זה באיזשהו אופן, כן, אני חושב שמהו בי אולי היה מעט בפעולה ההפוכה, והמאד נבהלת גם ממה שאני רואה, אבל המשכתי לקרוא ולראות מה אנשים מפרסמים, מה אנשים חושבים. היו המון שתיקות, היו המון ריחוקים לרגעים, אני חושב שניסיתי כמה שאני יכול ליצור, לתרגל וליצור אמפתיה, בחשיפה של מה שקורה, בניסיון לשמוע את הצד שאני לא מסכים לו כרגע, ובמין שיחות מאוד מנומסות וכלליות על המצב, שהרגיש לי כמו צעד ראשון נכון לקרבה. כן.

איריס: יש עניין לרקדנים באמיתות מורכבות? לרקדנים, או לסביבה הקרובה שלכם, אולי לקהילה היותר רחבה, לא רק בקולברג, באמיתות המורכבות שכולנו נתקלים בהן, במתח הזה בין עמדות. אפשר לנהל שיח? או ששותקים.

נועם: יש עניין תרתי משמע, זה בכל מקום.

שי: אני לא מסכימה.

נועם : לא?

שי: לא. אני לא מסכימה, אני לא חושבת שלכולם יש עניין בלהבין את המורכבות, או היכולת להכיל את המורכבות. אני חושבת שהרבה אנשים, הם רואים דברים שהם כל כך מזעזעים, והם באמת מזעזעים, שאין להם capacity לחשוב שיש עוד משהו לקחת בחשבון, והרבה פעמים בזה זה נגמר. אני, בגלל שלא הייתי עדיין בקולברג כשכל זה קרה, ולא הייתי... באיזשהו מקום, הלהקה מחייבת, בגלל שאנחנו ביחד, אז אנחנו חייבים למצוא את הדרכים לעבוד ביחד. אבל בתור פריילנס, בעצם

נותקו עבורי הרבה קשרים מקצועיים וחבריים, בגלל אותם תכנים שאנשים פרסמו, ובאמת לקח לי זמן להביא את עצמי למצב של להתנתק מזה. בהתחלה זה מאוד השפיע עליי, והייתי נכנסת עם אנשים לוויכוחים, ואנשים היו תוקפים אותי. וכאילו זה היה, כן, יצר הרבה עוול. ואפילו עד עכשיו אני מרגישה שיש אנשים ש... ברור שיש אנשים שכן, ואפילו רק שבוע שעבר היה לי שיחה עם שתי קולגות מהלהקה, שבאמת באו ואמרו "כאילו, וואי, אנחנו לא יודעות על זה כלום, כאילו, ספרי לנו משהו", וזה היה מאוד מרגש, וישבנו שעות ודיברנו על זה. אבל זה היה גם מאוד נדיר, כי אני מוצאת שהרבה פעמים, אני לא, אני צריכה להרגיש שזה ממש safe space בשביל שאני אוכל לדבר עם אנשים על זה. שאני ארגיש שאני לא צריכה להתגונן, ואני לא צריכה להוכיח, ואני לא צריכה לשכנע, אלא שיש עניין להקשיב. ואני מיד מרגישה איך ברגע שמתחילים לדבר על זה, עם מישהו שהוא לא ישראלי, כאילו, הדופק שלי עולה, ואני נהיית באיזה מין כזה, איזה היכון, של אני צריכה עכשיו להסביר משהו. ורוב ה... לא רוב, אבל חלק מההתנסויות שלי, באמת היו גם כאלה. שפשוט ברגע שהרגשתי זה לא safe space, ואני, ולא מתאים לי שהדופק שלי יעלה, ושאיני ירגיש שאני רועדת והדמעות שלי פה, אז אני פשוט disengaging, וזה יצר מצב שבאמת, הרבה פעמים, אני לא בכלל נותנת לזה מקום, אני כזה מראש, אולי זה גם טעות, שאני מראש כבר שופטת, אוקיי, פה לא מתאים לדבר על זה. אז זה החוויה שלי. ברור שיש גם אנשים שיש להם עניין, ויש גם אנשים שממש, ליטרלי, לא יודעים איך להרגיש איתי סבבה, ואני ישראלית, והם נגד ישראל, והם לא מבינים איך הם אמורים להיות, איך אני לא בן אדם רע, אפילו שאני בראש שלהם באיזשהו אופן, אני מייצגת, זה קשה להכיל את המורכבות הזאת. זה בחוויה שלי.

ילי: אני רוצה לשאול אתכם על ה... קצת על תהליכי יצירה במפגש עם כוריאוגרפים, הרי קולברג היום היא להקה מאוד מאוד עכשווית, האנשים שמגיעים אליכם לעבוד איתכם, הם מאוד מתעניינים בסובייקט, במי שאתם, במה שאתם. נועם קצת דיבר על זה קודם, שהוא דיבר על העבודה מקודם. אז אני רוצה לשאול אתכם איך המקום הזה פוגש אתכם בתוך תהליכי יצירה עם כוריאוגרפים שבאים, השאלה הזאת, הסוגייה הזאת, או על זהות הישראלית, וגם האפקט של שביעי באוקטובר והמלחמה.

נועם: כשאנחנו מתחילים תהליך אז באמת יש את המחווה המאוד נדיבה במה העניין שלנו, ומי אנחנו, ומאיפה אנחנו מגיעים. קולברג באמת מתעסקת במנעד מאוד רחב של פרקטיקות ודרכי עבודה, אז הרבה פעמים, אני זוכר שדיברנו על טקסט, ולהביא טקסט, או רפרנסים ישראלים, או עברית. ישר זה פוגש, כרקדנים, אנחנו רק יוצרים בקולברג יצירות, אנחנו לא עושים יצירות

קיימות, אז כל תהליך היצירה הם באמת נובעים מאיתנו. כן, אז יש את התהליך הזה של מה אני רוצה להביא לתוך היצירה הזו. החל מהשביעי באוקטובר התלווה אליי עולם רפרנסים, אני חושב שכולנו פשוט, מן תוכן שלא מפסיק להגיע מאז ההתחלה, שצובע באופן חריף המון המון פעולות שמגיעות לסטודיו, שאם בעבר הן היו לי מאוד פשוטות, היום מיד יש לי קונטקסט אחר שחי בי כל היום. ביצירה שיצרנו לפני היצירה של הומן שריפי, יצרנו יצירה שבסוף יש, קוראים לה סילף (Sylph) של הכוריאוגרפית הטלה אולף סדוטיר, בסוף היצירה עובדים עם דם מזויף. יצירה מאוד תיאטרלית, אנחנו לא מאוד אנושיים, אנחנו סוג של סילפידות, אבל לשחות פתאום באמבטיית דם הזאתי, זאת הייתה חוויה שונה לגמרי ממה שהייתה לפני, הרבה פחות משחקית, הרבה פחות דרמטית. או ביצירה האחרונה שיצרנו בקולברג, *Exposure*, של אלכסנדרה בצ'בציץ, אני אישית, יש לי דואט מאוד מאוד אלים, ממש מכות, עם רקדן נוסף. היצירה עצמה היא בעירום, אז אנחנו הולכים מכות תוך כדי שאנחנו מפשיטים אחד את השני, ויש אלימות גם מאוד, אלימות מינית, אחד כלפי השני. ש... זה כותרת כל כך גדולה במלחמה הזו, שלבצע, ולהסכים לבצע את הדואט הזה, ואני חושב שהרפרנסים שאני מלווה איתם ביומיום שלי, הם מאוד שונים מהבן זוג שרוקד איתי את הדואט הזה. אני זוכר שהוא אמר לי, ההורים שלי הגיעו לראות את היצירה, ואני זוכר שהוא אמר לי שהוא כל כך רגוע, שהוא נימול לפחות. היה שם כל מיני, זה באמת מביא קונוטציות

איריס: היו דברים שסירבת לעשות?

נועם: לא

ילי: אבל הדברים האלה דוברו? שמרת את זה בינך לבין עצמך או שזה גם דובר בתוך הלהקה?

נועם: כן, יש שם תהליך. אז יש... אני יכול לסרב לעשות את זה כי זה פוגע בי בצורה הזו, ואני יכול להוציא את זה מהקונטקסט שלי, אני חושב, וזה קורה הרבה, ולהסכים לעשות את זה ללא במרכאות "הרפרנסים שאני מרגיש", או ללא השיתוף שלהם לפחות בסטודיו. אז אולי אני לא סירבתי הרבה, אבל אני חושב שיש הרבה צנזורה, ש.. כן, אני בוחר בעצם את התוכן של מה שאני מביא, אז הרבה פעמים אני משתף, הרבה פעמים אני...

ילי: צנזורה פנימית אתה מתכוון? צנזורה שלך על עצמך

נועם: צנזורה פנימית עצמית. כן, מתמודד עם זה לבד, או כמובן, זה מאוד מאוד נעים שיש עוד ארבע עיניים בסטודיו, שללא מילים אפשר להבין את מה שאנחנו מרגישים.

איריס: יש... צנזרתם למשל נוכחות של השפה העברית על הבמה?

ילי: או צנזרתם

איריס: או צונזרתם? או הובלתם לצינזור?

אנה: האמת שדיברנו על זה. היינו לפני כמה שבועות באיזושהי סדנה לקראת... לא, זה כבר היה

תחילת תהליך חדש עם כוריאוגרף ברזילאי, רנן מרטינס

נועם: מרטינס

אנה: וכן, יש שם כזה open mic יש מיקרופונים עומדים, ומאוד מעודדים אותנו, לעלות, לשיר, לדבר, להוסיף מרקמים של שפה ושל מוזיקה ושל שירה, ושל... זה היה ממש כזה שבוע של ג'מינג, שהמרחב הכי מאפשר ופתוח, כדי שהכול. כן, ושם אני הרגשתי ש... היה לי מאוד ברור, היו רגעים שכזה, הבנתי שאני, אני זאת שמצנזרת, המצנזרת העיקרית היא אני כשזה מגיע לעברית פתאום על במה, ולזהות, לזהות ישראלית. זה לא... יש רגעים שגם בעבודה על *Exposure*, יש שם כל מיני רבדים של תרגום, טקסט שחוזר על עצמו בכל מיני שפות, וגם שם, אני זוכרת שהיה רגע ששאלתי את עצמי, הרגשתי, הצעתי לעשות את הטקסט בגרמנית, כי אני גם דוברת גרמנית. וקלטתי שאני עושה את זה בגלל שהבנתי שעברית לא מתאים עכשיו, אז ניסיתי להביא את הכלי הנוסף "יש לי גם את זה".

איריס: תסבירי את ה'לא מתאים'

אנה: נראה לי שזה כזה הפחד, שאני מרגישה שכזה מגיע, שקיים וגם מהדהד לשנים הקרובות. ובכלל, הזהות הלאומית - זה פשוט השאלה הכי גדולה שהתבקעה. זה משהו שאני ספציפית, אישית, מתמודדת איתו מאז שאני מבינה את ישראל ואת המורכבות והבעייתיות של המציאות שם, ושל הפלסטינים והזהות הפלסטינית, והמורכבות של הקונפליקט. אבל משהו בקורות של השביעי באוקטובר, ומה שהם פתחו בעצם מבחינתי, זה החיבור הזה, והמין, עוד יותר. אם היה לי איזה תהליך יותר אינטימי עם זה מול עצמי ומול העולם, אז עכשיו זה פשוט הזהות הישראלית היא הדבר. הזהות הלאומית, זה הדבר הכי חשוב, הכי לוחט. וזאת שאלה, וזה מרגיש שבשנים הקרובות זה גם מה שנתעסק בו, זה גם מה שיגיע אלינו כפידבק. זה משהו שכרגע אם שואלים אותי מאיפה אני, אני באיזה, זה רועד, זה רועד. וזה שאלה כל כך פשוטה, אבל, המשמעות של להגיד מאיפה אני היום היא כבדה בטירוף.

איריס: ויש פחד? זה גם 'לא מתאים' כי יש חשש פיזי?

אנה: יש חשש, נראה לי, לשמוע איזשהו אישור לזה, שכן, אולי בואו נצניע את זה

ילי: רגע, אתם מדברים עכשיו על מרחבים ציבוריים לא בתוך הלהקה, לא בתוך תהליך יצירה, נכון?

אנה: לשים את זה על הבמה.

ילי: לא לשים את זה על הבמה

שי: חשש שלך הוא, זאת אומרת, לא החשש, אבל ה'לא מתאים' זה יותר המחשבה עם עצמך של האם אני רוצה בסוף להיות זאת שעומדת על הבמה ומדברת עברית. זה פחות החשש שמישהו יגיד לך 'פחות מתאים'.

אנה: אני לא חוששת לדבר עברית, אישית זה לא, לא יודעת אם זה משנה, אין לי פחד כזה, ואני לא מרגישה פה שום איום, גם לא במרחב הציבורי. אולי בהתחלה, כן, היו לי כל מיני התעסקויות בזה, ומין הסתם אני מניחה שגם סב-תודעתית עשיתי איזשהו צנזור של זה במרחב, אבל לא בצורה יוצאת, לא בצורה מאוד חריפה, הייתי אומרת, אני מדברת בטלפון, מדברת עברית. אבל על הבמה אני חושבת שאני לא רוצה לפתוח את הנושא, אני לא רוצה לשמוע את הדיון ש.. של כזה, אוקיי, אולי לא, או מה זה. אני לא רוצה

ילי: שיהיה ריג'קט, לא רוצה שיהיה ריג'קט

אנה: שיהיה את הריג'קט. ואז גם פשוט הדיון, הדיון מול עצמי ומול ההיסטוריה שלי עם הזהות הוא הרבה יותר מעניין ועמוק, ומורכב, והדיון העכשווי הוא פשוט מאוד דואלי. זה על במה, זה הדבר הכי שטוח, זה החותמת. והחותמת הזאת זה משהו שאני הולכת להבין יותר ויותר, כמה זה באמת הולך להיות פשוט וחד, כמו בעולם הבינארי הזה שאנחנו נמצאים בו. אבל... וכן, כמה זה הולך להיות החותמת על המצח, כשהדבר הזה קורה

איריס: הטלאי הצהוב

אנה: כן.

ילי: תגידו, היו איתכם בקשר מהנציגות?

נועם: זיו נבו קולמן

ילי: זיו קולמן. כן, כן, קראתי את העבודה שלו אפילו, את המאסטר שלו. יש קשר?

אנה: והנציגים, כן, נציגות התרבות ענת ספרן שהיא גם...

איריס: ענת ספרן

אנה: כן. הם באים לראות אותנו. כן, יש קשר, יש. ונראה לי שהמציאות של השגרירות, וואו, זה היה להם...

ילי: קשה

אנה: מאוד קשה

ילי: כן, כן.

אנה: אבל מאוד מעניינת, ענת היא אוצרת ואמנית, וההתעקשות שלה להמשיך להביא אמנות כאיזושהי דרך לתקשר את העולם ואת המציאות, ודווקא להביא את הדבר המורכב והעדין אל מול הפגנות. יש להם פשוט, הם חווים פשוט מלא הפגנות ומלא... אבל היא משתמשת באמנות ובכוח שלה, וזה מרגש.

איריס: שי, איך את מול העמדות האלה?

שי: ממש להשתמש בשפה על הבמה, לא הייתי בסיטואציה שאני צריכה לעשות איזו בחירה לגבי זה. זאת אומרת, אנחנו כן היינו באותו שבוע שהיה את ה-open mic הזה, והייתה את האפשרות הזו, אבל פחות... לא הרגשתי את השיח הזה עובר לי בראש. אני ראיתי את המיקרופון יותר כחלל של סאונד ולא של שפה. אז פחות התעסקתי בעניין הזה של השפה. יש לי היכרות קודמת גם עם אותו כוריאוגרף, ויש לי איזשהו ניסיון עם זה שהוא קצת אנטי ישראל, אז אולי היה לי גם מראש איזשהו מין משהו ברור לי שזה לא welcome פה, בסיטואציה הזאת. ואני חושבת שאני חווה, אנחנו כולנו חווים את הסיטואציה הזאת בצורות שונות, ואני נגיד, באיזשהו אופן אני יודעת שאני בטוחה פה, החיים הם בסך הכל בטוחים, אבל אני בעצם לא מרגישה בטוחה. אבל זה חוויה אישית שלי, אני לא מרגישה. אני מרגישה שאני תמיד מסתכלת מעבר לכתף, ואם המטרו עמוס אז אני לא מרגישה בנוח לדבר בטלפון בעברית, או לקרוא את הספר שלי בעברית, או אני תמיד מסתכלת, מי מסתכל עליי. אולי אני גם קצת פרנואידי, אבל... אין לי. משהו לגמרי נשבר שם בתחושת ביטחון מאז השנה האחרונה, וזה מתבטא גם בזה שכולנו צריכים לחשוב פעמיים אם לא יותר, לפני שאנחנו אומרים מאיפה אנחנו אם מישהו שואל. זה משהו שלא דמיינתי שבחיים שלי אני אצטרך, בתור יהודייה בגרמניה, לחשוש להגיד מאיפה אני. ואני מוצאת את עצמי גם הרבה פעמים לא אומרת. אתמול הייתי בשדה תעופה ושאלו אותי מאיפה אני ואמרתי מהבית. לא אמרתי את הארץ. והיו פעמים שאמרתי שאני מגרמניה או מכל מיני. אז שוב, זה קצת התחושה שאני מייצרת לעצמי, אבל היא גם לא לגמרי out of context.

איריס: לא

נועם: זה לא מופרך

איריס: קשה להיות ישראלי. קשה להיות ישראלי גם בארץ וגם בחו"ל. אנחנו נסיים בזאת. אנחנו מאוד מודות לכם על השיחה מרגשת, קצת עצובה.

ילי: תודה

אנה: תודה לכם

המוזיקה המושמעת בפרק היא מתוך Free Music Archive פרטים וקרדיטים באתר ['חיות מחול'](#).

הקלטת הפרק נערכה בזום.

תודות לזהר זלץ מאולפני אשל על העריכה.
סטרימינג: שמע פודקאסטים ויצירות סאונד.

הפרק מצולם וזמין לצפייה עם כתוביות באנגלית באתר חיות מחול ובערוץ [היוטיוב](#) שלנו.

הפקה - איריס לנה וילי נתיב.

אנחנו מזמינות אותכם ואתכן לבקר באתר [הפודקאסט 'חיות מחול'](#), שם תמצאו תצלומים, הפניות לחומרים נוספים ולהירשם [לניוזלטר 'חיות מחול'](#).

איריס לנה היא חוקרת מחול, מרצה על היבטים עיוניים של המחול בסמינר הקיבוצים, מנהלת פרויקטים של ארכיונים דיגיטליים, ויוזמת ומובילה פלטפורמות שיח ותוכן. ניהלה את פרויקט הקמת ארכיון להקת בת-שבע, ואת תחום המחול בפרויקט שימור דיגיטלי של אוספי מחול בספרייה הלאומית. ילי נתיב היא מורה וחוקרת מחול בהקשרים סוציולוגיים ואתרופולוגיים ומרצה בכירה במרכז האקדמי לוינסקי-וינגייט. כותבת על חינוך לאמנויות, סוציולוגיה של הגוף, התנועה והמופע, ועל מחול והחברה הישראלית. ילי היא יושבת ראש עמותת הכוריאוגרפים.

האזנתם ל'חיות מחול' עם איריס לנה וילי נתיב.

©2025 כל הזכויות שמורות ל'חיות מחול' איריס לנה וילי נתיב